10.10.2022

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

HE 150/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

VEIKKAUS OY:N ASIANTUNTIJALAUSUNTO EDUSKUNNAN HALLINTOVALIOKUNNALLE

Eduskunnan hallintovaliokunta on 3.10.2022 pyytänyt Veikkaus Oy:ltä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Hallitus on esittänyt, että arpajaislain muuttamisesta annetun lain (1284/2021) voimaantulosäännöksen 2 momenttia muutettaisiin pelipisteessä tapahtuvan kuponkipelaamisen osalta, koska maailmanlaajuinen komponenttipula on viivästyttänyt Veikkaus Oy:n uusien myyntipäätelaitteiden toimitusaikataulua. Ehdotuksen mukaan 14 §:n 1 momenttia sovelletaan pelipisteessä tapahtuvaan rahapelaamiseen kuponkipelien osalta vasta 1.7.2023 lukien.

Veikkaus Oy (jäljempänä myös Veikkaus tai yhtiö) esittää lausuntonaan kohteliaasti seuraavaa:

Tarve siirtymäajan jatkamiselle

Veikkaus Oy kannattaa hallituksen esityksessä ehdotettua muutosta.

Veikkaus Oy on edellä mainitun arpajaislain muuttamisesta annetun lain valmistelun yhteydessä ilmaissut, että pakollisen tunnistautumisen ulottaminen kaikkeen kuponkipelaamiseen edellyttää pelipisteisiin sijoitettujen yhtiön myyntipäätelaitteiden ja taustaohjelmistojen uusimista. Siirtymäajan tarkoituksena on ollut varmistaa, että Veikkauksella on tekninen valmius pakollisen tunnistautumisen laajentamiseen. Veikkaus Oy on valmistellut kuponkipelaamisen pakollisen tunnistautumisen käyttöönottoa edistämällä sen edellyttämiä teknisiä ratkaisuja jo useita vuosia ja vapaaehtoinen tunnistautuminen on ollut käytössä jo vuodesta 2006 alkaen.

Myyntipäätelaitteiden valmistamisesta vastaava Veikkaus Oy:n sopimuskumppani ilmoitti keväällä 2022, että uusien myyntipäätteiden valmistus ei voi alkaa sopimuksen aikataulun mukaisesti koronapandemian aiheuttamasta globaalista komponenttipulasta johtuen. Tilannetta vaikeutti lisää Venäjän Ukrainaan kohdistuva hyökkäyssota. Viivästyksestä seurasi vakava riski, että myyntipäätteiden valmistuminen viivästyisi siten, ettei pakollisen tunnistautumisen käyttöönotto uusia myyntipäätteitä hyödyntämällä olisi mahdollista arpajaislain edellyttämässä aikataulussa. Veikkaus Oy on saanut käyttöönsä erän laitteita, joilla on testattu ja pilotoitu myyntipäätteen toiminnallisuuksia sekä niihin kehitettyjä sovellutuksia jo vuodesta 2021 alkaen. Myyntipäätteiden valmistumisen etenemisen johdosta Veikkauksen omissa pelisaleissa pakollinen tunnistautuminen kuponkipeleissä on tarkoitus ottaa käyttöön marraskuussa 2022.

Yhtiö on vastaanottanut puuttuvista myyntipäätteistä ensimmäisen toimituserän viikolla 39 (384 myyntipäätettä). Laitetoimittaja on myös vahvistanut, että viikkojen 39-44 aikana saapuu yhteensä noin 2 200 uutta myyntipäätettä. Jäljelle jäävien noin 2 000 laitteen osalta toimitusaikataulu tarkentuu loppuvuoden

VEIKKAUS OY
Aku Korhosen tie 2-4, 00440 Helsinki
PL 1, 01009 Veikkaus
Puhelin 09 43 701
Faksi 09 4370 8510
veikkaus.fi
Kotipaikka Helsinki
Y-tunnus 2765220-1

aikana, kun laitetoimittaja saa vahvistuksen tarvittavien komponenttien toimitusaikatauluista. Laitetoimittaja ennakoi, että osa toimituksista siirtyy vuoden 2023 alkupuolelle. Uusittavien myyntipäätelaitteiden kokonaismäärä on 4 500 kappaletta, joista pieni määrä on saatu pilottikäyttöön vuoden 2021 aikana.

Vaikutukset pelihaittojen ehkäisemiseen

Esitetyllä siirtymäajan jatkamisella ei olisi sisällöllisiä vaikutuksia muutetun arpajaislain pakollista tunnistautumista koskeviin säännöksiin. Pakollisen tunnistautuminen etenee siten, että kaikki yhtiön rahapelien rahapelaaminen edellyttää pakollista tunnistautumista vuoden 2024 alusta lukien.

Pakollinen tunnistautuminen on ollut keskeinen osa yhtiön toimia rahapelaamisesta aiheutuvien haittojen ehkäisemiseen ja vähentämiseen tähtääviä toimia, jotka ovat osa yhtiön vastuullisen ja turvallisemman rahapelaamisen ympäristön kehittämistoimia. Pakollinen tunnistautuminen mahdollistaa entistä kattavammin esimerkiksi pelaamisen hallintaa parantavien tappiorajojen ja peliestojen käyttöönoton.

Veikkauksen vastuullisuusstrategian mukaisesti yhtiö ottaa pakollisen tunnistautuneen pelaamisen käyttöön kuponkipelaamisessa hallituksen esityksessä ehdotetusta siirtymäajasta huolimatta mahdollisimman aikaisin, kun uudet myyntipäätteet ovat valmistuneet ja käyttöönotettavissa. Yhtiö on johdonmukaisesti edistänyt pakollisen tunnistautumisen käyttöönottoa muun muassa omaehtoisesti aikaistamalla sen käyttöönottoa hajasijoitettujen raha-automaattien osalta lähes vuodella ennen laissa edellytettyä määräaikaa siten, että niissä pakollinen tunnistautuminen otettiin käyttöön jo vuoden 2021 alussa.

Kuponkipelien pakollisen tunnistautumisen voimaantulon siirtäminen vaikuttaisi osaltaan Veikkauksen turvallisemman peliympäristön rakentamisen aikatauluun, mutta pakollisen tunnistautumisen käyttöönoton siirtäminen pelipisteissä kohdentuisi pääosin rahapelihaittojen kannalta vähäriskiseen pelaamiseen kuten lottotyyppisiin peleihin, Vakioveikkaukseen sekä joihinkin totopeleihin. Lisäksi siirtämisellä olisi vaikutuksia vedonlyöntipeleihin mukaan lukien vedonlyöntityyppiset totopelit. Yhtiön pelisaleihin sijoitetuissa raha-automaateissa ja kasinopeleissä pakollinen tunnistautuminen otettiin käyttöön heinäkuussa 2021. Yhtiön kasinolla pakollinen tunnistautuminen liitettiin pelaamiseen heinäkuussa 2021 sisältäen vapaaehtoiset tappiorajat ja pelaamisen eston, jotka ovat kasinomaailmassa harvinaisia. Lisäksi Pitkäveto vedonlyöntipelissä pakollinen tunnistautuminen otettiin käyttöön kesäkuussa vuonna 2021. Veikkaus Oy laajensi nopearytmisten rahapelien tappiorajat omalla päätöksellään käsittämään myös fyysiset myyntikanavat syyskuussa 2021.

Kuponkipelien pakollisen tunnistautumisen käyttöönoton siirtyminen suunnitellusta aikataulusta ei ole Veikkauksen strategisten valintojen mukainen, vaan esillä oleva tilanne on edellä mainittujen seikkojen johdosta yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulottumattomissa.

Hallituksen esityksessä todetun mukaisesti jo nyt lähes puolet pelipisteissä tapahtuvasta kuponkipelaamisesta toteutuu tunnistautuneena. Tämän lisäksi tunnistautuneen pelaamisen osalta Veikkaus Oy on helmikuussa 2022 ottanut käyttöön 15.000 euron vuositappiorajan, joka koskee Veikkauksen asiakkaan kaikkea tunnistautunutta pelaamista kasinolla tapahtuvaa pelaamista lukuun ottamatta.

Vaihtoehtoiset ratkaisut

Veikkaus Oy on myyntipäätteiden tuotanto-ongelmia koskevassa tilannearviossaan ottanut huomioon eri vaihtoehtoja kuten nykyisten myyntipäätteiden teknisen kehittämisen tai asiamiesverkoston ohjeistamisen siten, että pelin myyjä ilman myyntipäätteen teknistä tukea varmistaisi, että pelaaja tunnistautuu pelin ostohetkellä.

Yhtiö on tullut johtopäätökseen, että pakollista tunnistautumista kuponkipeleissä ei voitaisi tyydyttävästi toteuttaa nykyisin käytössä elinkaarensa lopussa olevia myyntipäätteitä kehittämällä ja esimerkiksi asetettujen peliestojen- ja rajojen pitävyys käytännön tilanteissa olisi puutteellista. Totopelaamiseen tarkoitettuihin myyntipäätteisiin ei ole mahdollista lainkaan kehittää tunnistautumisen toiminnallisuutta vanhoilla laitteilla. Pakollisen tunnistautumisen toteuttamiseen asiamiesverkostoa ohjeistamalla liittyisi huomattavia riskejä pakollisen tunnistautumisen ja asiakkuuteen liittyvien pelaamisen rajoitusten noudattamiselle, joiden pitävyyttä ei ole mahdollista varmistaa ilman myyntipäätteen teknistä tukea.

Veikkauksen näkemyksen mukaan pakollisen tunnistautumisen laajentaminen kuponkipeleihin ilman myyntipäätteiden uusimiseen perustuvaa teknistä toteutusta olisi rahapelihaittojen ehkäisemisen ja vähentämisen kokonaistavoitteen kannalta huonompi ratkaisu. Tunnistautuneen pelaamisen kokonaisratkaisuun tehtyyn suunnitelmaan tehtävillä muutoksilla olisi lisäksi ennalta arvaamattomia vaikutuksia pakollisen tunnistautumisen kokonaisuuteen ja mahdollisia heijastusvaikutuksia esimerkiksi raaputusarpojen pakollisen tunnistautumisen käyttöönottoon vuoden 2023 lopulla.

Pakollisella tunnistautumisella saavutettavat hyödyt rahapelihaittojen ehkäisemisessä voidaan saavuttaa turvallisesti ja täysimääräisesti vasta kun aukottomasti toimivat tekniset ratkaisut ovat koko myyntipaikkaverkostossa käytössä. Vastaavasti myös kaikki rahanpesun estämistä tehostavat parannukset ovat riippuvaisia uuden myyntipäätteen ja siihen toteutettujen ratkaisujen käyttöönotosta.

Vaikutukset Veikkauksen toimintaan

Veikkauksen arvio on, että hallituksen esitys siirtymäajan jatkamisesta vaikuttaisi yhtiön tuottoon siten, että tuotto tilapäisesti kasvaisi maltillisesti verrattuna tilanteeseen, jossa pakollinen tunnistautuminen otettaisiin käyttöön vuoden 2023 alusta lukien.

Siirtymäajan jatkamiselle vaihtoehtoisilla väliaikaisratkaisuilla olisi todennäköisesti negatiivisia vaikutuksia yhtiön muuhun kehitystoimintaan sekä kaupalliseen toimintaan, koska totopelaamisen ja niin sanotun porukkapelaamisen pakollisen tunnistautumisen toteutukset edellyttävät uusien myyntipäätteiden käyttöönottoa.

Lisäksi yhteiskunnalliset kokonaisvaikutukset muun muassa Veikkauksen tuloutukseen olisivat myös ennalta arvaamattomia, koska pelivalikoiman supistumisen lisäksi resursseja kohdennettaisiin poistuvan myyntipäätteen sovellutusten kehittämiseen ja toistuvat muutokset heijastuisivat asiakkaiden ostokokemukseen.

Lisäksi nykyisen veikkaus- ja vedonlyöntipelien myyntipäätteen kehittäminen sitoisi uuden myyntipäätteen kehittämiseen tarvittavat resurssit, mikä puolestaan viivästyttäisi uuden myyntipäätteen ja siihen kehitettävien vastuullisuusominaisuuksien käyttöönottoa.

Jarkko Mikkola
juristi
Veikkaus Oy